

härstädes vara längre än inom Söndköpings län, men denna olägenhet motverkas något genom den lätthet, de många jernvägarna erbjuda för anlåtande af veterinär från aflägsnare trakter. Någon anmälan från kommunalnämndernas ordförande inom detta län om yppade fall af sjuksdomar, som misstänktes vara af smittosam natur, har ej ingått till Konungens befälningshafvande under år 1880, mer än vid några fall af mjeltribrand.

Churu fälunda hvarken den underjöknig, som af länsveterinären Gedvall och mig blifvit företagen, ej heller de upplysningar, som blifvit inforbrade från kommunalnämndernas ordförande inom ett stort antal socknar, från kronobetjeningen och veterinärerne inom den ort, hvarifrån kreatur blifvit förda till Brigstads marknad den 12 november 1880, gifvit vid handen, att fall af elafartad lungsjuka eller dermed liknande sjuksdom förekommit inom Söndköpings och Kronobergs län under år 1880, torde dock hos en och annan, som icke är förtrogen med den ifrågavarande sjuksdomens natur och utbredningsfätt eller med lagstiftningen ifråga om hämmande af smittosamma sjuksdomar bland husdjuren, sätta ifråga, huruvida icke sjuksdomen ändock kunde hållas dold å mera aflägst belägna gårdar i Småland. För dem, som hysa en sådan åsigt, anhåller jag att få erinra om, att, enligt Kongl. förordningen af den 19 april 1875, då sjuksdom utbryter bland husdjur, som är eller misstänktes vara mjeltribrand, bostapspest, elafartad lungsjuka, rots, springorm, färfoppor, elafartad klöfsjuka hos får och vattinsträcf, skall det insjuknade djurets egare oförbröjigen, och sist inom 24 timmar, derom underrätta ordföranden i hellsförädsnämnd eller kommunalnämnd, hvilken åter genast kan tillfalla närmast boende legitimerade veterinär eller anmäla förhållandet till Konungens befälningshafvande, som då förordnar veterinär att afresa till stället och vidtaga nödiga åtgärder. Djurets egare drabbas härvid icke af någon utgift för veterinärens tillfallande, denne må hafva sitt hemvist huru långt aflägst som helst. Man har vidare förutsett, att vid inträffande sjuksdomsfall, som likna elafartad lungsjuka, det för veterinären kan vara svårt att hos det lefvande djuret med säkerhet bestämna, huruvida det samma lider af nämnda sjuksdom eller ej, och därför eger veterinären att vid sådana fall hos kronobetjeningen begära nedslagning af 1 eller 2 af de sjuka djuren för att genom obduktion af dem kunna bestämna hvilken sjuksdom som är för handen.

De slagade kreaturen ersättas till deras fulla värde af statsmedel. Skulle härvid elafartad lungsjuka befunnits vara för handen, så blifver hela nötkreatur-befattningen på stället värderad till det värde, djuren ega, detsamt de icke varit af sjuksdomen angripna, och alla djuren blifva nedslagade, hvarest djuregaren af statsmedel erhåller det belopp, hvortill djuren blifvit af värderingsmännen uppfattade.

Efter dessa erinringar kan man väl ifrågasätta, huruvida en kreatursegare skulle vilja handla så illa emot sitt eget intresse, att han höll sjuksdomen närvaro på sin gård dold för socknens kommunalnämnd och öfriga myndigheter samt föredrog att se större delen af sin kreatursbefattning insjukna och öfver hälften dö i stället för att anmäla saken till ordföranden i socknens kommunalnämnd och derigenom vara förvisad om att få alla sina nötkreatur på den gård, der sjuksdomen yppats, inköpta af staten till deras fulla värde, hvarförutom djuregaren skulle, genom urakllätenhet att anmäla sjuksdomens närvaro, utsätta sig för att begå ett lagbrott och lida följderna deraf.

Efter de upplysningar, jag nu lemnat, torde man icke böra hysa någon fruktan för, att den elafartade lungsjukan finnes inom Söndköpings och Kronobergs län, och från öfriga delar af landet hafva icke heller några underrättelser om sjuksdomens uppträdande ingått till myndigheterna. Det återstår då att söka förklara den omständigheten, huru sjuksdomen kunnat uppstå hos 5 bland 20 från Sverige inköpta nötkreatur, hvilka stodo tillsammans med 27 inhemska i Solbæk, hos hvilka intet spår af lungsjuka förefans. Härvid torde jag få erinra om, att vid utbrott af smittosamma sjuksdomar är det mången gång omöjligt att spåra, huru smittämnet blifvit bibragt de angripna djuren, och jag tillåter mig anföra såsom ett exempel härpå, hurusom vid färköpp-sjuksdomens uppträdande i Skåne 1872 man icke lyckades upptäcka, på hvad sätt sjuksdomen inkommit i vårt land.

För att afgöra, huruvida kreaturen blifvit smittade i Sverige, måste man erinra sig, att de af Christensen i Brigstad inköpta vgar blefvo vid ankomsten till Solbæk fördelade på 2:ne gårdars sedan på 3 och från den 25 november upptällda i Nisfens stall i Solbæk, hvarest de stodo, till, de blefvo dödade, samt att uppköp af bostap från Zuland till Seland allt emellanåt eger rum.

Hos de af elafartad lungsjuka angripna djur befans sjuksdomsprocessen i lungorna vara, såsom förut blifvit nämnt, af så ringa omfång, att man hos 4 djur antog, att den endast varat i 3 veckor och hos det femte, der hepatifationen var längst framförd och hade ett omfång af en hands storlek, att den varat i omkring 6 veckor.

Vid den ifrågavarande sjuksdomen måste man antaga, att sjuksdomsgiftet upptages genom respirationsorganen, och att detta i lungorna framkallar en kroupös inflammation, med flera dermed förenade processer, hvilken sedermera långsamt utbreder sig. Vi äro icke berättigade att antaga, att smittämnet skulle ligga oerfsamt under någon tid, innan den patologiska process, som deraf föranledes, begynner, och erkännes detta antagande vara grundadt på, hvad man känner om dylika pro-